

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างการรับรู้ภารกิจงานพัฒนาชุมชนในจังหวัดตรัง

Factors Influencing Public Awareness of the Community Development Department's Mission in Trang Province.

ปานณัฐฐา ผันเชียร

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยทัศนคติที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง ในครั้งนี้เพื่อต้องการทราบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องด้านงานพัฒนาชุมชนมีผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารกรมพัฒนาชุมชนในจังหวัดตรังเพื่อให้กรมพัฒนาชุมชนนำไปพัฒนาคุณภาพของการให้บริการแก่ผู้รับบริการด้านงานพัฒนาชุมชนโดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง 2. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง วิธีการดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง จำนวน 10 อำเภอ จำนวน 409 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ สถิติเชิงพรรณนาสรุปรวบรวมข้อมูลในรูปความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำถามทุกข้อ ตามมาตรวัดตัวแปร สถิติเชิงอนุมาน ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยสมมติฐานข้อ 1 ตัวแปรอิสระ เพศ มี 2 กลุ่มใช้การทดสอบ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารกรมการพัฒนาชุมชนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารงานกรมการพัฒนาชุมชน สมมติฐานข้อ 2 ใช้สถิติ Multiple Regression เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารกรมการพัฒนาชุมชนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง

ผลการศึกษา จากการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนด้านการเปิดรับข้อมูลกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยเฉลี่ยระหว่างกลุ่มชายและหญิง ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับด้านการเปิดรับข้อมูล การรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชน ด้านการเปิดรับข้อมูลกับปัจจัยส่วนบุคคล ช่วงอายุที่ต่างกัน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับ

ด้านการเปิดรับข้อมูล การรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชน ระดับการศึกษากับปัจจัยส่วนบุคคล การศึกษาที่ต่างกัน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Abstract

Title: Attitudinal Factors Affecting Information Perception of the Community Development Department in Trang Province The objectives of this research were: 1) to study personal factors affecting the perception of the Community Development Department's missions among stakeholders in Trang Province; and 2) to examine the levels of attitude among these stakeholders regarding their perception of the department's missions. The findings are intended to assist the Community Development Department in enhancing the quality of service for its clients. The study sample consisted of 409 stakeholders across 10 districts in Trang Province. Data were collected via questionnaires and analyzed using statistical software. Descriptive statistics included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Inferential statistics utilized for hypothesis testing included t-test (for gender differences), One-way ANOVA (for differences across other personal factors), and Multiple Regression Analysis to analyze the influence of independent variables on information perception.

The results of the comparative analysis regarding the perception of the Community Development Department's missions, specifically in terms of Information Exposure (Y), categorized by personal factors, revealed no statistically significant difference between male and female groups. However, when analyzed by Age, a statistically significant difference was found at the 0.01 level. Similarly, the analysis based on Educational Attainment showed a statistically significant difference in the perception of departmental missions at the 0.01 level.

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายๆ ด้านมารวมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาและต้องเริ่มจากการพัฒนาคนในชุมชนให้มีความร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พร้อมทั้งจะรับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ และท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจระบบทุนนิยมและสังคมของโลกในยุคปัจจุบันการพัฒนาประเทศตามกรอบนโยบายของรัฐบาลไทย นับตั้งแต่มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504 -2509) จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์เงื่อนไข ทั้งกระบวนการทัศน์แนวคิดการพัฒนา เป้าหมายและวิธีการดำเนินการ ลักษณะและรูปแบบ ตลอดจนวิธีการและกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

อีกทั้งในปัจจุบันสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการปรับตัวทั่วโลก และประเทศไทยก็ได้รับอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่ล้ำหน้าทำให้ประเทศถูกผลักดันให้เร่งพัฒนาและสร้างความเจริญเพื่อไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ปัญหาของสังคมที่มีความซับซ้อน ซึ่งภาครัฐจำเป็นต้องมีการปรับตัวและเตรียมการรองรับให้ทันต่อสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนเพื่อส่งมอบบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม”

การสร้างการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชน มีบทบาทสำคัญที่ซึ่งเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่เป็นกำลังหลักในการทำงานใกล้ชิดกับประชาชน และมีผลต่อความสำเร็จของงานพัฒนาชุมชนอย่างมาก การสร้างการรับรู้ภารกิจนั้นขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ ความรู้ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีต่อการทำงานของบุคคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้สามารถทุ่มเทและอุทิศตนเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของกรมการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ปัจจัยภายนอก เช่น นโยบายของรัฐ กลไกการบริหารจัดการองค์กร และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ มีบทบาทสำคัญต่อการรับรู้ของประชาชนและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนที่มีการรับรู้ภารกิจอย่างชัดเจน เป็นหัวใจของการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน การส่งเสริมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามเป้าหมายของกรมการพัฒนาชุมชน จึงต้องอาศัยปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ประสานกันอย่างเหมาะสม โดยหลักการพื้นฐานในการสร้างการรับรู้ภารกิจงาน

จึงเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคคลากรและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนให้มีความรู้ ความชำนาญ และทัศนคติที่ดี รวมถึงการจัดการองค์ความรู้ขององค์กรอย่างมีระบบ พร้อมทั้งกระตุ้นและส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชน การบริหารจัดการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและ สภาพแวดล้อมโดยรอบ รวมถึงการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเชื่อมโยงทุกภาคส่วนในการพัฒนา ชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้การศึกษาปัจจัยต่างๆ รวมไปถึงทัศนคติและการรับรู้ข่าวสารภารกิจงาน ของกรมการพัฒนาชุมชน ตลอดจนการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่มีความสำคัญต่อการสร้างการรับรู้ ข่าวสารภารกิจงานของกรมการพัฒนาชุมชน อันก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาปัจจัยทัศนคติที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสาร ภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง

สมมติฐานการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยทัศนคติที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงาน กรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง โดยมีสมมติฐานการศึกษา ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีผลต่อทัศนคติการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนา ชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง
2. ทัศนคติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชน มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงาน กรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตของประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงาน พัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง ได้แก่ ข้าราชการ, พนักงานราชการ, ลูกจ้างในสังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดตรัง, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ส่วนราชการในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ, ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ, สารวัตรกำนัน,

แพทย์ประจำตำบล, ผู้นำกลุ่ม องค์กร ได้แก่ คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน, เครือข่ายงานพัฒนาชุมชน ได้แก่ ผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP เครือข่าย โคนง หนอง นา ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน และประชาชนทั่วไปในพื้นที่ 10 อำเภอของจังหวัดตรัง ได้แก่ อำเภอเมืองตรัง อำเภอกันตัง อำเภอย่านตาขาว อำเภอปะเหลียน อำเภอห้วยยอด อำเภอสิเกา อำเภอวังวิเศษ อำเภอนาโยง อำเภอรัษฎา และอำเภอหาดสำราญจำนวน 17,560 คน

2. ขอบเขตของเนื้อหา คือ ปัจจัยทัศนคติที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง ได้แบ่งขอบข่ายเนื้อหาการรับรู้ข่าวสาร ในการศึกษาดังนี้ 1. การเปิดรับข้อมูล 2. การให้ความสนใจ 3. การรับรู้ และ 4. การจดจำ รวมทั้งปัจจัยทัศนคติที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง

3. ขอบเขตด้านเวลา ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูลในห้วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2568

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

1) ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) เป็นศัพท์ทางการศึกษาด้านจิตวิทยา เป็นความเชื่อ ความรู้สึก และเป็นสิ่งที่แสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ มีความหมายเดียวกับเจตคติ นักวิชาการทางสังคมวิทยา จึงให้ความหมายตามแนวคิดของแต่ละบุคคล ดังนี้

ทัศนคติ เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า ทัศนะ ซึ่งแปลว่าความเห็น กับ คติ ซึ่งแปลว่าแบบอย่าง หรือลักษณะ เมื่อรวมกันจึงแปลว่า ลักษณะของความเห็น หมายถึงความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.215)

ธงชัย สันติวงษ์ (2539 อ้างถึงใน อิสมาแอล โตงนุแะ, 2557, น.9-10) อธิบายไว้ว่า ทัศนคติ เกิดจากปัจจัยหลายประการ คือ

1. การจูงใจทางร่างกาย (Biological Motivation) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งกำลังดำเนินการตอบสนองตามความต้องการหรือแรงผลักดันทางร่างกาย ตัวบุคคลจะสร้างทัศนคติที่ดีต่อบุคคลหรือสิ่งของที่สามารช่วยให้เขามีโอกาสตอบสนองความต้องการ

2. ข่าวสารข้อมูล (Information) ทักษะนี้มีพื้นฐานจากชนิดและขนาดของข่าวสารที่ได้รับรวมทั้งลักษณะของแหล่งที่มาของข่าวสาร กลไกของการเลือกเฟ้นในการมองเห็นและเข้าใจปัญหาต่างๆ ข่าวสารข้อมูลบางส่วนที่เข้ามาสู่บุคคลนั้น

3. การเข้าเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (Group Affiliation) อาจมาจากกลุ่มต่างๆ ที่บุคคลเกี่ยวข้องกับทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ครอบครัว วัด กลุ่มเพื่อนร่วมงาน กลุ่มกีฬา กลุ่มสังคม โดยกลุ่มเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งรวมของค่านิยม แต่มีการถ่ายทอดข้อมูลให้แก่บุคคลในกลุ่ม ซึ่งทำให้สามารถสร้างทัศนคติได้ โดยเฉพาะครอบครัวและกลุ่มเพื่อนร่วมงานเป็นกลุ่มที่สำคัญที่สุดที่จะเป็นแหล่งสร้างทัศนคติ

4. ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์ของคนที่มีต่อวัตถุสิ่งของ เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บุคคลสามารถตีค่าสิ่งที่เขาได้มีประสบการณ์

5. ลักษณะท่าทาง (Personality) ลักษณะท่าทางก็มีส่วนทางอ้อมที่สำคัญในการสร้างทัศนคติให้กับตัวบุคคล

ศตพล พนิชศักดิ์พัฒนา (2559, น.20) อธิบายไว้ว่า ทักษะนี้ หมายถึง ความรู้สึก ทำที่ ความคิดเห็น และพฤติกรรมของคนงานที่มีต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร กลุ่มคน องค์กร หรือสภาพแวดล้อมอื่นๆ โดยการแสดงออกในรูปลักษณะของความรู้สึกหรือท่าทีในทางยอมรับหรือปฏิเสธ

เฉลียว บุรีภักดิ์ (2540) อธิบายไว้ว่า ทักษะนี้ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทักษะนี้มีต่อสิ่งต่างๆ เกิดจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้ ดังนั้น อาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ได้รับ

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545) อธิบายไว้ว่า ทักษะนี้ หมายถึง สภาวะความพร้อมทางจิตที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มของพฤติกรรมบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ รวมถึงสถานการณ์ต่างๆ ทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และสภาวะความพร้อมทางจิตนี้จะอยู่นานพอสมควร

สร้อยตระกูล อรรถนมานะ (2553) อธิบายไว้ว่า ทักษะนี้ หมายถึง ผลผสมผสานของความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้ และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คนใดคนหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้

1) ความหมายการรับรู้

วิเชียร วิททยอุดม (2547 อ้างถึงใน โสภิตา เปรมพงษ์, 2556, น.32) อธิบายไว้ว่า การรับรู้ คือ การเลือกสรรและการจัดระเบียบ โดยแต่ละคนมักจะมีการรับรู้แตกต่างกันในสถานการณ์เดียวกัน ขึ้นอยู่กับการเลือกสรรเรื่องที่ได้รับรู้และการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้รับ รวมถึงการตีความในสิ่งที่ได้รับรู้

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2551 อ้างถึงใน โสภิตา เปรมพงษ์, 2556, น.32-33) อธิบายไว้ว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลรวบรวมและเปลี่ยนแปลงความประทับใจจากประสบการณ์

ที่ผ่านมา โดยการรับรู้เป็นการทำงานขั้นแรกของร่างกายในการติดต่อสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก โดยผ่านประสาทสัมผัสทาง ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง ทำให้ร่างกายสามารถเรียนรู้ต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งบุคคลจะได้รับประสบการณ์ที่ผ่านการแปลความหมายของสิ่งเร้า และเกิดความรู้สึก ระลึกถึงความหมาย มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การรับสัมผัส
2. การสนใจ
3. การสร้างภาพ
4. การแปลความหมาย
5. การแสดงออก

Don Hellriegel (1998 อ้างถึงใน ขวัญรัตน์ เป้ารัมย์, 2560, น.23) ให้ความหมาย การรับรู้ คือ ประสบการณ์ด้านการแปลความหมายที่เกิดขึ้นจากการเลือกสรรและจัดระเบียบต่อสิ่งเร้าภายนอก รวมถึงการค้นหา ได้รับ และการจัดหาข้อมูล โดยจัดเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาของมนุษย์ในการรับรู้ ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกและโลกแห่งความคิด

Robbins (อ้างถึงใน ขวัญรัตน์ เป้ารัมย์, 2560, น.23) อธิบายถึงการรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลจัดระบบและแปลความหมาย ความรู้สึกและความเข้าใจ ที่มีต่อสภาพแวดล้อม โดยเป็นไปตามสิ่งที่ได้ยินหรือความเชื่อ ซึ่งอาจไม่เป็นไปตามความจริงของสิ่งนั้น

โดยสรุปความหมายของการรับรู้ หมายถึง การรับรู้ถึงสิ่งเร้าแล้วแปลความหมายตามที่สมองได้รับ เช่น การได้ฟัง การได้ยิน การสัมผัส การได้เห็น และการลิ้มรส จากนั้นนำมาแปลความหมายตาม การรับรู้ของแต่ละคน

ศรินทร์ ยี่หลั่นสุวรรณ (2558) ได้ทำการศึกษา เรื่องการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อโครงการส่งเสริมสังคม ของผู้นำเยาวชนประเทศอาเซียนและญี่ปุ่น ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุตั้งแต่ 18-35 ปี จำนวน 330 คน กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุ 24 - 26 ปี มีระดับการศึกษาที่ระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรสโสด อาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีช่วงรายได้ 501 - 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ และนับถือศาสนาพุทธกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารโครงการส่งเสริมสังคมของผู้นำเยาวชนประเทศอาเซียน และ ญี่ปุ่น ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) โดยเฉลี่ย 4 ครั้งต่อสัปดาห์ ข่าวสารเป็นที่บ้าน ประเภทข่าวสารที่เปิดรับเป็นข่าวสารต่างประเทศ โดยมีเหตุผลในการเปิดรับข่าวสารโครงการส่งเสริมสังคมคือ โครงการส่งเสริมสังคมมีความน่าสนใจ ครั้ง/สัปดาห์ โดยช่วงเวลาที่เปิดรับคือ 06.01 P.M. - 09.00 P.M. โดยผ่านอุปกรณ์ Smart Phone สถานที่ที่เปิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับดำเนินงานพัฒนาชุมชน ในจังหวัดตรัง จำนวน 10 อำเภอ จำนวน 409 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษามีการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ใช้สรุปรวบรวมข้อมูลในรูปความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคำถามทุกข้อ ตามมาตรวัดตัวแปรสถิติเชิงอนุมาน ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยสมมติฐานข้อ 1 ตัวแปรอิสระ เพศมี 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารกรมพัฒนาชุมชนในจังหวัดตรังโดยเฉลี่ย เพศชายและหญิงตัวแปรต้นมีมากกว่า 2 กลุ่ม (อายุ, การศึกษา, รายได้, เขตพื้นที่ของอำเภอที่อาศัย หรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ปัจจุบันตำแหน่ง ตำแหน่งสถานะของความสัมพันธ์กับงานพัฒนาชุมชน,) ใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารงานกรมพัฒนาชุมชน (1) เพศ (2) อายุ (3) ระดับการศึกษา (4) เขตพื้นที่ของอำเภอที่อาศัย หรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ปัจจุบัน (5) ตำแหน่ง หรือสถานะของความสัมพันธ์กับงานกรมพัฒนาชุมชน ในระดับกลุ่มต่างๆสมมติฐานข้อ 2 ใช้สถิติ Multiple Regression เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารกรมพัฒนาชุมชนของเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนในจังหวัดตรัง

ผลการศึกษา

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง พบว่า เพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.6 มีอายุระหว่าง 30-39 ปีมากที่สุดคือร้อยละ 35.0 ระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี เขตพื้นที่อำเภอที่อาศัยหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ปัจจุบันคือ อำเภอกันตัง มากที่สุดคือร้อยละ 17.4 อาชีพหรือตำแหน่งสถานะที่มีความเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชน พบว่า ประชาชนทั่วไป มากที่สุดคือร้อยละ 27.1 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนในจังหวัดตรัง พบว่าเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.6 มีอายุระหว่าง 30-39 ปีมากที่สุด คือร้อยละ 35.0 ระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี เขตพื้นที่อำเภอที่อาศัยหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ปัจจุบัน คือ

อำเภอกันตัง มากที่สุดคือร้อยละ 17.4 อาชีพหรือตำแหน่งสถานะที่มีความเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนพบว่า ประชาชนทั่วไป มากที่สุดคือร้อยละ 27.1 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทัศนคติที่ส่งผลต่อการรับรู้ภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชน

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศึกษาปัจจัยทัศนคติที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนในจังหวัดตรัง ในภาพรวมและรายด้าน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ปัจจัยทัศนคติที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง ภาพรวม $\bar{X} = 4.55$, S.D = 0.644 มีค่าเฉลี่ยภาพรวมและรายด้านพบว่า ด้านความรู้สึก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด $\bar{X} = 4.57$, S.D = 0.654 และด้านพฤติกรรมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด $\bar{X} = 4.53$, S.D = 0.668 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การรับรู้ภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชน

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศึกษาปัจจัยทัศนคติที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง ในภาพรวมและรายด้าน

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในภาพรวม พบว่า การรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.52$, S.D = 0.675 และรายด้านพบว่า ด้านการจดจำ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด $\bar{X} = 4.56$, S.D = 0.644 และด้านการเปิดรับข้อมูล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด $\bar{X} = 4.48$, S.D = 0.728

ทัศนคติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่น ด้านการเปิดรับข้อมูลกับทัศนคติด้านความเข้าใจ, ทัศนคติด้านการความรู้สึก และทัศนคติด้านพฤติกรรม โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน พบว่าความเชื่อมั่นด้านการเปิดรับข้อมูล สัมพันธ์กับทัศนคติด้านความรู้สึกและทัศนคติด้านพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตามสมการแสดงความสัมพันธ์ดังนี้

$$Y = 0.031 + 0.416X_2 + 0.458X_3 \quad R = 0.819 \quad R^2 = 0.671$$

(0.164) (0.070) (0.059)

ทัศนคติด้านต่างๆรวมกัน ทัศนคติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง สามารถอธิบายด้านการเปิดรับข้อมูลได้ร้อยละ 67.1 ($R^2 = 0.655$) ทัศนคติด้านพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อการเปิดรับข้อมูลมากที่สุด รองลงมาคือทัศนคติด้านความรู้สึก และทัศนคติด้านความเข้าใจ ตามลำดับ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยทัศนคติที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง” มีประเด็นที่สามารถสรุปดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ ระดับการศึกษา เขตพื้นที่อำเภอที่อาศัยหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ปัจจุบัน และตำแหน่งหรือสถานะของความสัมพันธ์กับงานพัฒนาชุมชน) ที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง แตกต่างกัน

จากการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนด้านการเปิดรับข้อมูล กับปัจจัยส่วนบุคคล โดยเฉลี่ยระหว่างกลุ่มชายและหญิง ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับด้านการเปิดรับข้อมูล การรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชน กับปัจจัยส่วนบุคคล ช่วงอายุที่ต่างกัน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับด้านการจดจำ การรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชน กับปัจจัยส่วนบุคคล ช่วงอายุที่ต่างกัน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับด้านการเปิดรับข้อมูล การรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชน กับปัจจัยส่วนบุคคล เขตพื้นที่อำเภอที่อาศัยหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ปัจจุบันที่ต่างกัน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับด้านการเปิดรับข้อมูล การรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชน กับปัจจัยส่วนบุคคล อาชีพหรือตำแหน่งสถานะที่มีความเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนที่ต่างกัน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ระดับการศึกษามีผลต่อการรับรู้ข่าวสารกรมพัฒนาชุมชน คนที่มีการศึกษาจึงให้ความสนใจติดตามข่าวสารภารกิจงานของกรมการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลมณี อุทิศผล (2563) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และอิทธิพลของทัศนคติและการรับรู้ข่าวสารที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 405 คน โดยผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 50 - 59 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา มีอาชีพเกษตรกร มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001 - 15,000 บาท และระยะเวลาที่พักอาศัย 10 ปีขึ้นไป ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

พบว่า ทักษะและการรับรู้ข่าวสารของประชาชนมีผลเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถทำนายสมการในการวิเคราะห์ได้ร้อยละ 49.6 จากการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t-test แบบ Independent การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า “ปัจจัยทัศนคติที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจงานกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง” มีทัศนคติที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารกรมการพัฒนาชุมชนด้านการเปิดรับข้อมูล ด้านการให้ความสนใจ ด้านการตีความหมาย และด้านการจดจำ ส่งผลต่อทัศนคติด้านความรู้สึก ทัศนคติด้านพฤติกรรม สำหรับผู้ที่ปฏิบัติงานที่จะต้องมีการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนนั้น จะเห็นได้ว่าการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกัน ดังนั้น จึงควรเลือกช่องทางที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่นิยมใช้ โดยการสอดแทรกเนื้อหาและประเด็นที่เราต้องการสื่อสารลงไป จะทำให้ประชาชนมีโอกาสเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารดังกล่าว รวมทั้งควรมีการดึงเอาประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมงานพัฒนาชุมชน และสร้างความคุ้นเคยกับการใช้พื้นที่ออนไลน์ในลักษณะอื่นๆ ในการพัฒนาชุมชน เช่น การลงประชามติการสำรวจความคิดเห็นผ่านทางออนไลน์ หรือการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อการเปิดรับข้อมูลที่รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์

2. การจัดทำโครงการต่างๆ ของสำนักงานพัฒนาชุมชนทุกระดับ เป็นช่องทางที่ประชาชนทุกคนได้มีโอกาสรับรู้ข่าวสารและร่วมกันดำเนินงาน ดังนั้น การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อใช้ในการจัดทำโครงการต่างๆ เป็นช่องทางที่ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนที่ถูกต้อง เช่น อินโฟกราฟฟิก คลิป แผ่นป้ายให้ความรู้ เป็นต้น ซึ่งสามารถนำไปเผยแพร่ต่อไป

3. ผู้บริหารหน่วยงานและเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการสื่อสารข้อมูล ทั้งองค์ความรู้และภาพลักษณ์องค์กร เพื่อให้ประชาชนให้ความสำคัญกับงานพัฒนาชุมชน จดจำ และนำแนวทางของงานพัฒนาชุมชนไปประยุกต์ใช้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือการบริหารจัดการในชุมชน รวมถึงการมีส่วนร่วมในงานพัฒนาชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ขวัญรัตน์ เป้ารัมย์. (2560). อิทธิพลของการรับรู้และการมีส่วนร่วมที่มีต่อการยอมรับของประชาชน
ในงานบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- เจลีเยว บุรีภักดี. (2540). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2551). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- วิเชียร วิทญ์อุดม. (2547). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์
- ศตพล พนิชศักดิ์พัฒนา. (2559). ทักษะคติของประชาชนชาวจังหวัดสกลนครที่มีต่อการบริหารงาน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร : ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2559. (วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก).
- ศรันถ์ ยี่หลั่นสุวรรณ. (2558). การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติ และแนวโน้มที่มีต่อ
โครงการส่งเสริมสังคม ของผู้นำเยาวชนประเทศอาเซียน และ ญี่ปุ่น ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก
(Facebook). (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- สร้อยตระกูล อรรถมานะ. (2550). พฤติกรรมองค์กร: ทฤษฎีและการประยุกต์ (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ออดุลย์ จาตุรงค์กุล และ ดลยา จาตุรงค์กุล. (2550).
พฤติกรรมผู้บริโภค : ฉบับมาตรฐาน.(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิรัตน์ เอ็ดดูเคชั่น.